

in. To
si de-
štraj-
na tudi
ba. Za-
Nasilje
Anglija
njena
di v o
t vata-
a an-
otovo,
nepri-

ih.

roča:
črno-
2, na-
ki so
ščeni,
b. r. a.
stimi
so pri
stere
ranju
niski,
niski
jaške
ki so
lanih
icani
nani

li so
nan-
nem
etne
kom
eno-
ralo
reno
nce,
osti
opet
olilo
t, ki
vojo
kot

krat
nce,
išbo
upo-
ka-
jeja
idni
upo-
pri-
naj
po-
resi
din
ed-
td.
na-
pi!

sko
To
so
ora
pa
po-

ne-
daj
na
am
ev.
em
ko
po-
te
vo

zrna, polne moke, ima tako veliko krmno vrednost za živino kakor ječmen. Uporabimo pa ajdo tudi lahko za konje, ker imamo malo ovs. Seveda ne smejo ajde dobiti konji preveč, ker sicer dobijo drisko. Se močno potujo t. d. (konj dobi na dan 1/2, do 1 kg). Ker so luske trde, treba je ajdo zdrobiti, predno jo dobi živina. Ajdova moka pomešana s rično pa nam da tudi dober, okusen kruh. Ker ajda naglo raste, pride vpolne tudi kot zeleno krmilo; zato pa se seje pomešana s drugimi, hitro rastočimi rastlinami. Ajda spada onim rastlinam, ki najmanj zahtevajo; ljubi pa posebno lahko zemljo. Ne zahteva nikakršnega posebnega pripravljanja zemlje, bogato pa poplača dobro gnojnjo. Kakor pri vseh naših kulturnih rastlinah mora tudi ajda imeti redilnih snovi kalija, fosforove kisline in dušika v lahko raztopni obliki na razpolago. To je tem večje važnosti, če sejemo ajdo za ozemino kot takozvano strniščno ajdo, ker le pri dobrem gnojenju smemo jeseni pričakovati ugodno žetev. Zlasti moramo pri gnojenju ajdi dati prednost kalijevemu fosfatu tedaj, če sejemo ajdo za dobivanje zrna in ne za krmljenje; saj je splošno znano, da se to gnojenje izplača pri vsaki kulturni rastlini, ker vpliva na tvorjenje škroba. Dušičnatega gnojila dajmo je previdno, kajti če se nastavi preveč cvetja, vpliva to slabo na množno zrna. Kot kalijev gnojilo se uporablja 40 odstotna kalijeva gnojilna sol (80 do 100 kg na hektar - 1¹/₂ orala) in kot fosfatno gnojilo superfosfat ali Tomateva štindra in sicer 200 do 250 kg na hektar - 1¹/₂ orala. Ti gnojili posejemo pomešani in sicer takoj po ogonih, ko smo postavili fitne razstave, tako da jih podorjemo s strniščem. Nato lahko vsejemo ajdo; seveda je treba najpo prej se pobraniti, kakor je običajno. Semena je treba na hektar - 1¹/₂ orala 84 do 90 kg, če se seje na široko, 65 do 70 kg pa če se seje po ogonih. Za krmljenje se seje tatarska ajda, ki zraste do 120 cm na visoko; za kruh ta vrsta ni posebno pripravna; zato pa sejemo raje manjšo, 50 do 60 cm visoko navadno ajdo. Po sadnjih podatkih je bilo na Avstrijskem posejanih 70 350 hektarjev zemlje s ajdo kot glavno setvijo; s strniščno ajdo vred pa 144 640 hektarjev. Vkljub temu se je usosilo povprečno v letih 1909 do 1913 140 000 metaršnih stotov ajde skoro izključno le iz Ruskega v vrednosti približno 175 milijonov kron. Leta 1913 je znašal uvoz še 197 milijonov dvojnatih ruskih stotov v vrednosti 25 milijonov kron. Ker je sedaj ta uvoz za nedoločeno čas usaviljen, in so si tega vroka cene ajdi počakale in tudi zaraditga, ker se jako povprašuje po moki za kruh, in bodo cene še tudi rastle, sme se pričakovati, da bodo kmetovalci nasejali mnogo ajde.

Izpred sodišča.

Nemarnost pri živilih.

Maribor. Tukajšnje okrajno sodišče je obsojilo pekarskega mojstra Franca Schöber v Mariboru na 6 tednov strogega zapora ter na 1000 kron denarne globe. Obtoženec je moko, ki je v pekarni razstrošena na tleh ležala in bila torej umazana ter pomešana s prahom, ednostavno pometal skupaj in iz nje pekel kruh. Kasea je buda ali pravična!

Obsojen oduh.

Dunaj. Tukajšnja policija je dognala, da je kupil stavbeni podjetnik Šalem Lamm (seveda jud!) iz Nadworne v Galiciji 8000 kil bonanekih aliv, 50 zabojev čokolade in 10 zabojev čaja ter jih je dal v svojo skladišče. Ker tega blaga ni niti prebetoval, niti ni imel zanj odjemalcev, bilo je takoj jasno, da je blago kupil le v to vrhu, da ga posneje proda s oduhskim dobičkom. Pri sodnijski razpravi je državni pravnik konstatiral, da je obtoženec to blago nameraval prodati v Galiciji, torej v deželi, ki jo je sovražnik opustošil. Šalem Lamm bil je obsojen na en mesec strogega zapora in 1000 kron denarne globe.

Zalitev pokojnega prestolonaslednika.

Maribor, 18. julija. — 48 letni posestnik Karl Lingelj v Rušah imel se je pred okrajno sodnijo zaradi zločina žalitve člana cesarske hiše in zaradi prestopka zoper javni mir in red po § 305 k. p. zagovarjati. Razprava je bila tajna. Obtoženec bil je obsojen na šest mesecev težke ječe.

Reparski tovariš ustreljenega infanterista Sporerja.

Maribor, 18. julija. Pred izjemnim sodiščem imel se je zagovarjati 22 letni zidar Josef Kokol iz Novevasi pri Ptuju zaradi zločina ropa. Zadeva je čitateljem itak že znana. V noči na 31. maja bil je posestnik Janez Marček na potu domu v Krotovcih od dveh moških napaden in mu je bilo 154 kron, denarnica,

ura s verižico in žepni nož oropano. Enega roparjev je kot „korporala“ spoznal. Kmalu se je dognalo, da je ta „korporal“ le infanterist Valentin Sporer inf. regimenta št. 17, ki si je sam neopravičeno šarko podelil. Kot njegov roparski tovariš bil je današnji obtoženec aretiran. Sporer je bil po prekem sodu na smrt obsojen in ustreljen. Kokol je najprvo tajil, potem je pa svoj zločin priznal. Obsojen je bil na deset let težke ječe.

Razno.

Cesar je imenoval prestolonaslednika nadvojvodo Franca Jožefa za genalmajorja in kontreadmirala.

Vojaška cenzura. Piše se nam: Da se za more vojaška cenzura točno izvrševati, pisma, razglednice itd. hitro pošiljati in da se ne sgođe zaplenitve, naj se običajno ravna po sledečih navodilih: 1. Čim več tembolj se je posluževati dopisnice in kratko, izrazito ter stvarno pisati, slasti pa vse opustiti, kar bi moglo monarhiji in s njo zvezani državi škodovati, n. pr. kraj, kjer vojski stoji, število, gibanje in preštevavanje istih. 2. Posluževati se je znanega jeksa (najbolje nemškega! op. ur.) in znane pisave, ker bi se sicer pisma, dopisnice in razglednice morale zapleniti. 3. Znamke je dobro prilepiti in samo eno, ne več vporabiti. 4. Vloženi tanki papir (v kuvertih) je odstraniti, ker bi se isti tako moral iztrgati. 5. Pisma je odprta oddajati, ker se saprta, kot nedopustna, vrnejo; na zadnji strani je napisati ime oddajatelja. 6. Zalepk ni vporabiti, ker se iste težko odpirajo. 7. Razglednice, na katerih so za bojevanje važni kraji, železnice in mostovi razvidni, ni vporabljati, ker bi bile zaplenjene. — Od c. k. cenzurne komisije v Celju.

Ostra vladna odredba proti oduštvu z živili. Danajski „Zeit“ poroča, da bo vlada v par dneh izdala nove ostre odredbe proti draženju in oduštvu z živili. Ta vladna odredba bode baje že ta teden izšla. Pač skrajni čas!

Pazir pred požari! Skoro vsako leto nastanejo ob času žetve požari, katere povzročajo otroci, ki ostanejo sami doma, kadar so stariši na polju. V sedanjih razmerah se lahko vaak ogenj usodepolno razširi, ker so skoraj vsi močni in porabni močje v vojaški službi, vse druge osebe, razven starčkov in malih otrok, so pa zaposlene pri delu na polju in toraj povsod manjka moči, da bi se nastali ogenj takoj zadušil. Poleg tega manjka tudi konj, s katerimi bi bilo mogoče od drugod pripeljati ogojenske brigadnice. Da se prepreči velika nesreča, je torej treba: 1. Vžigalice pred otroci skrbno shranjevati! 2. V vsakem kraju skrbeti za primerno nadzorstvo nad otroci med odsotnostjo staršev na polju. 3. V vsakem kraju imeti po možnosti pripravljeno vodo in gasilno orodje. 5. Skrbeti za potrebne straže proti požarom tudi po dnevu med odsotnostjo prebivalstva. Občine in vse prebivalstvo se posvijla, v tem smislu ne

munoma urediti v svojo lastno korist omenjene varnostne odredbe.

Tuji v Mariboru. „Marb. Zeitung“ poroča, da se bo prihodnje dni izdal na vse tujce v Mariboru, posebno pa na one, ki so prišli iz jugs, uradni poziv, da zapustijo mesto Maribor in njega bližnjo okolico ter morajo svoje bivališče premešiti izven okraja dalje proti severu. Za osebe, ki bodo od te odredbe prizadete, je dobro, da se že pravočasno pripravijo na odhod.

Odlikovan je bil s srebrno medaljo 2. razreda g. Vincenc Kores, sanitetni feldvebel v Ptuj. Dne 16. t. m. ga je bolnišnični častnik g. dr. Bruckner dekoriral. Držal je kratki nagovor, ki je končal s trikratnim „hoch“-klicem na cesarja. Odlikovani g. Kores je doma iz Žetel pri Ptuj. Čestitamo!

Imenovan je predstojnik mestnega urada v Ptuj g. Leopold Girtler za stotnika z naslovom „Kompagniecommandant“ pri c. k. strelcih. Iskrene čestitke!

Italijani in mednarodne prave. Iz Dunaja poročajo iz vojne tiskovnega urada: Natančnejše podatke o obstreljevanju neke sanitetne patrulje na Marmolati dne 25. junija, obsega neki uradni zapisnik. Nosač Vinko W., poveljnik sanitetne patrulje, je izjavil: „Poročnik H mi je dal dne 26. junija dopoldne ob 10. uri ukaz, naj grem po nekega ranjenega strelca v marmolatsko ožino, k se ni mogel rešiti. Z nosačem Karlom N., ki je nosil veliko sanitetno zastavo in s nosačem Andrejem S. smo korakali počasi po snežnem polju. N. je vedno vihtel zastavo, od nas ni bil nihče oborožen. Ko smo se približali ožini na kakih 300 metrov, so pričeli Italijani streljati na nas. Vstavili smo se ter pričeli mahati s zastavo, nakar so Italijani še živahneje na nas streljali. Ker smo imeli od poročnika H povelje, naj se umaknemo, če bodo na nas streljali, sem ukazal nosačema, da se vrnejo. Ko smo se pomikali nazaj, sem bil po krogli na levem stegnu lahko ranjen. — Nosača N. in S. sta ravno tako izpovedala. Celi dogodek so tudi opazovali s potojanki B. trije oficirji; ki so izpovedali, da so od tamkaj natančno razločevali sanitetno zastavo.

Najvišje cene kruha. 10. t. m. stopile so v veljavo najvišje cene za kruh. Kruh po 140, 70 in 35 dekagramov sme se v mali razprodaji le še po 84, 42 in 21 vin., razrezani kosi kruha v teži od 147 do 35 dekagramov za 9, 5 in 3 vinarje prodajati. Ta določba velja tudi za prodajo kruha v gostilnah. Oddaja kruha na naprej-prodajalce se ima zgoditi po taki ceni, da so zgorajšne cene mogoče in se obenem navadni rabat vpošteva. Prestopki te oredbe kaznujejo se s globo do 5000 kron.

Vodne regulacije na Stajarskem. Vleed cesarske odredbe s dne 5. t. m. se je porabo svot iz melioracijskega sklada tudi za l. 1915 dovolilo. Porabilo se bode m. dr. tudi aledeče svote: odvajanje vode iz močvirnatih zemljišč v občinah Jereslavce, Veliki Obrež v pol. okraju Brjnice (podjetnik vodna zadruga) 1 obrok 7.482 kron; odvajanje vode iz močvirnatih zemljišč v občinah Ivankovce in Zerovance v pol. okraju Ptuj (vodna zadruga), 1. obrok 4.888 kron.

Most čez reko Elbe.

Nata alica kaže mesto Tetschen in v dnu spodnjem kotu je videti veliki most čez reko Elbe. Ta most je pričel 8. t. m. iz neznanega vzroka goriti. Ker je bil lesen, je popolnoma zgorel, tako da je bilo za nekaj časa tudi parbrodstvo na reki vetrajeno. Most je bil leta 1854 zgrajen.